

Uzależnienie od niebenzodiazepinowych leków nasennych: opis dziesięciu przypadków

Non-benzodiazepine hypnotics dependence: ten case reports

Agnieszka Jamroz, Bogusław Habrat, Anna Basińska-Starzycka

Instytut Psychiatrii i Neurologii, Zespół Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Warszawa

Abstract – Short-acting non-benzodiazepine hypnotics (zolpidem and zopiclone), that have been approved for the treatment of short-term insomnia, have confirmed efficacy, good tolerance and judged to have a low abuse potential. However, there are several cases of addiction to those agents published recently.

We present nine cases of zolpidem dependence and one of zopiclone dependence. The majority of these patients used zolpidem during daytime due to its anxiolytic and euphoric properties. Three persons used zolpidem to relieve chronic pain. It is possible that these drugs, when used in higher doses, lack their selectivity for GABA_A receptor subunits and therefore present similar effects to those of benzodiazepines.

From a prevention perspective the paper highlights risk factors of “z-drugs” abuse and dependence (history of alcohol or substance abuse, psychiatric disturbances and head injury). There were also cases of iatrogenic origin of dependence. The issue of detoxification is addressed even though so far, there are not established standards for “z-drug” detoxification. The most commonly used way is substitution by diazepam followed by its gradual tapering.

Based on the literature and our experience we recommend caution when prescribing non-benzodiazepine hypnotics (especially when risk factors are present), as well as to pay special attention to cases of other than short-term “z-drugs” use and other than for hypnotic purposes.

Key words: zolpidem, zopiclone, dependence, withdrawal, clinical management, risk factors

Streszczenie – Niebenzodiazepinowe leki nasenne, do których należą m.in. zolpidem i zopiklon, są zarejestrowane do krótkotrwałego leczenia bezsenności. Mają one udowodnione działanie nasenne, są dobrze tolerowane oraz dość powszechnie uważa się, że mają mały potencjał uzależniający. Jednak w ostatnich latach publikowano wiele opisów przypadków osób uzależnionych od tej grupy leków.

W artykule przedstawiono opis dziesięciu przypadków osób uzależnionych od zolpidemu oraz jednej osoby uzależnionej od zopiklonu. Większość z opisywanych osób stosowała leki również w ciągu dnia w celach przeciwlękowych i „energetyzujących”. Troje pacjentów stosowało zolpidem w celu przeciwbólowym. Prawdopodobnie te leki stosowane w większych dawkach przestają mieć selektywne powinowactwo do podjednostek receptora GABA_A, działają zatem podobnie jak benzodiazepiny.

W pracy omawia się czynniki ryzyka nadużywania niebenzodiazepinowych leków nasennych i uzależnienia od tych leków (problemy z alkoholem i substancjami psychoaktywnymi w przeszłości, współwystępujące zaburzenia psychiczne, przebyte urazy głowy) w kontekście działań prewencyjnych. Były także przypadki jatrogennego pochodzenia uzależnienia. Omawia się detoksykację,